

Gemeente Arnhem
College van Burgemeester en wethouders
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Betreft: zienswijze op Notitie Reikwijdte en detailniveau Milieueffectrapportage
Gebiedsontwikkeling Stadsblokken – Meinerswijk

Geacht college,

Als stichting Kloppend Stadshart en vereniging Milieudefensie waarderen we het dat de gemeente de reikwijdte notitie voor de MER ter inzage heeft gelegd.

De grote lijnen van de reikwijdte notitie kunnen we goed volgen. Ook staan zijn we positief over het feit dat dit onderzocht wordt.

Toch willen we op een aantal punten (onderwerpen, vragen en opmerkingen) een zienswijze indienen. Hieronder sommen we per categorie de zienswijze punten op.

Algemene punten

- We vinden het bijzonder dat KWP zijn zusterbedrijf Aveco de Bondt heeft gevraagd om de MER-rapportage uit te voeren. Dit geeft een schijn van het keuren van het eigen vlees.
- In de bekendmaking staat aangegeven dat de MER gericht is op een toetsing van de ontwikkeling op de gevolgen van de Natura 2000 gebieden Veluwezoom en Rijntakken. De reikwijdte notitie lijkt echter in hoofdstuk 4 een breder beoordelingskader voor te stellen. Dit laatste juichen we toe.
Kijkend naar bijvoorbeeld artikel 7.1.6 van de Wet Milieubeheer en de punten D3,2, D10, D18.2 uit de bijlagen vinden wij het niet meer dan logisch dat deze bredere integrale toetsing ook plaats zal vinden voor het gebied Stadsblokken – Meinerswijk en de omliggende gebieden die op een of andere manier effect ondervinden, en niet slechts voor de Natura 2000 gebieden.
- In de notitie beschreven beleidsonderdelen van Rijk, provincie en gemeente wordt tot het Uitwerkingskader fase 2 Gebiedsvisie Stadsblokken en Meinerswijk door geen enkele overheid gesproken over woningbouw. Wij zien daarom ook geen enkele beleidsmatige grond voor het mogelijk maken van deze woningbouw.
- In de notitie wordt beschreven dat voor dit gebied nationaal belang 7 en 9 van kracht zijn. Wij constateren, de SVIR lezend dat ook nationaal belang 8, 10, 11 en 12 van kracht zijn.
- Tijdens de presentatie van het plan Eilanden 2.0 en in de referendumperiode werd uiterst vaag gedaan over de hoeveelheid woningen. Getallen die genoemd werden waren 250 tot 350. In deze notitie moeten we opeens constateren dat een maximaal aantal woningen van 500 genoemd wordt. Dit aantal vinden wij in strijd met de eerder gedane uitspraken.

- Er wordt aangegeven dat maximaal 60.000 m2 programma gerealiseerd mag worden (nieuw en bestaand programma), waarvan 20.000 m2 uit bebouwing mag bestaan. Graag krijgen we een beter begrip of de bestaande bebouwing op de Praets, Heuveltje etc. ook binnen de 60.000 m2 programma valt.

Alternatieven

In paragraaf 3.4 wordt gesteld dat het huidige voorliggende Masterplan het enig mogelijk alternatief is voor het ontwikkelen van het gebied. Kloppend Stadshart en Milieudefensie willen de gemeente erop wijzen dat er op zijn minst twee andere alternatieven mogelijk zijn, te weten autonome ontwikkeling van het gebied of de verdere uitwerking van het plan van Kloppend Stadshart (<http://www.stadsblokken-meinerswijk.org/plan/>). Dit plan neemt de Gebiedsvisie 2012, de rivierfunctie en de natuur- en cultuurwaarden als basis. Vanuit deze basis voegt ze duurzame, toekomstbestendige publieke functies toe die gezamenlijk een duurzaam financieel beheer van het gebied mogelijk maken. Woningbouw of verstedelijking van Stadsblokken-Meinerswijk is in dit plan niet nodig om tot een sluitende business case te komen. Om tot een correcte afweging te komen in de MER, vragen we de gemeente om deze twee alternatieven mee te nemen als alternatieven.

Gebruiksfase

In de paragraaf gebruiksfase lijkt de MER zich alleen te richten op een andere afwikkeling van het verkeer.

We vragen de gemeente om in de gebruiksfase de reikwijdte te verbreden en het beoordelingskader integraal toe te passen voor de nieuwe en bestaande functies in Stadsblokken-Meinerswijk en de omliggende gebieden.

We constateren dat alleen enkele van de in het Masterplan genoemde verkeersafhandelingsscenario's in de MER beschouwd worden. Wij vragen de gemeente om alle voorgestelde verkeersafhandelingsscenario's, mee te nemen en de effecten en consequenties hiervan op een kwantitatieve en kwalitatieve manier te beschrijven voor het gebied Stadsblokken-Meinerswijk en het omliggende gebied.

Aanlegfase

We constateren dat in de aanlegfase de MER zich voor de hoogwatergeul focust op het aspect stikstofdepositie.

We vragen de gemeente om in ieder geval de volgende aspecten mee in beschouwing te nemen:

- Het door de aanleg van een nieuwe nevengeul voor een woonwijk, opsouperen van alternatieven voor een mogelijk toekomstige dijkversterking;
- De effecten op water, bodem, land, natuur en mens en de landschappelijke gevolgen van het hergebruiken van de grond die vrijkomt in Stadsblokken-Meinerswijk en/of in andere gebieden;
- De kwalitatieve effecten op verstoring van natuurwaarden, natuurdoeltypen en voorkomende rode lijstsoorten;
- Kwantitatieve en kwalitatieve effecten op het grond- en oppervlaktewater. We denken hierbij onder andere aan de effecten die het verbinden van de plas van Bruil

met de Rijn heeft op het grondwatersysteem in de Veluwezoom en de Arnhemse stadsparken.

We gaan ervan uit dat voor de aanlegscenario's van Stadsblokken en Meinerswijk alle genoemde onderdelen van het beoordelingskader beschouwd worden.

Beoordelingskader

Het beoordelingskader geeft ons in de basis het gevoel dat er op een degelijke manier getoetst gaat worden. Hier willen we niets aan afdoen.

Wel willen we de gemeente vragen een aantal onderdelen toe te voegen aan het beoordelingskader. De onderdelen die we nu benoemen, zijn de onderdelen die wij op dit moment missen.

Daarnaast hebben bij sommige onderdelen vragen over wat de gemeente in ieder geval gaat beschouwen.

De toevoegingen en vragen gaan om de volgende punten:

- Ecologie: we gaan ervan uit dat naast verstoring ook achteruitgang en verdwijnen natuurwaarden, natuurdoeltypen en rode lijst soorten beschreven wordt;
- Ecologie we gaan ervan uit dat niet alleen getoetst wordt op ruimtebeslag, stikstofdepositie, geluid, maar ook op andere verstorende effecten zoals intensivering van betreding, intensivering van het aantal huisdieren en meer licht;
- Bodem: we gaan ervan uit dat de gemeente in ieder geval de effecten op water, bodem, land, natuur en mens toetst, bij een hergebruik in het gebied van de uitkomende (vervuilde) grond;
- Water: we vragen de gemeente een kwantitatieve analyse van het oppervlaktewatersysteem toe te voegen;
- Water: we gaan ervan uit dat bij een significante verandering van de oppervlakte- en/of grondwaterkwaliteit ook een kwantitatieve beoordeling wordt gedaan;
- Water: we gaan ervan uit dat bij waterveiligheid, deze kwantitatief en kwalitatief getoetst wordt op Rijn systeemniveau en kwalitatief beschouwd wordt op het vlak van hoogwaterveiligheid en evacuatiemogelijkheden;
- Water: we vragen de gemeente om ook de consequenties van de meest recente klimaatscenario's en neerslagstatistieken op de te verwachten hoogwaterstanden in de Rijn, de uiterwaard Stadsblokken-Meinerswijk in het algemeen en zijn mogelijke toekomstige bewoning in het bijzonder mee te nemen in de toetsing;
- Verkeer: we gaan ervan uit dat de gemeente in ieder geval naast autobewegingen ook fiets-, wandel- en andere bewegingen in de beschouwing toevoegt en deze toetst op verkeersveiligheid maar ook op effecten op de omgeving en het milieu. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan de fiets- en wandelpaden in de natuurgebieden;
- Verkeer: zoals eerder aangegeven gaan we ervan uit dat de gemeente minimaal alle – in het Masterplan genoemde - scenario's voor (auto) verkeer afhandeling kwantitatief toetst op verkeersveiligheid, maar ook op effecten voor de omgeving;
- Geluid: we gaan ervan uit dat de gemeente kwantitatief inzichtelijk maakt welke geluidsniveaus de blijvende en nieuwe publieke functies hebben en op welke manier deze interveniëren met de geplande woningen. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan

- het aangeven van de geluidscontouren van het evenemententerrein, de stadsblokkenwerf en het watersportcentrum in relatie tot de geplande woningen;
- Licht: we gaan ervan uit dat de gemeente in ieder geval ook kwalitatief toetst op de effecten van de toename van verlichting;
 - Externe veiligheid: we gaan ervan uit dat de gemeente – naast de hierboven genoemde evacuatiemogelijkheden - in ieder geval ook de relatie tussen scheepvaart veiligheidsrichtlijnen en woningbouw meenemen;
 - Landschap: we vragen de gemeente om in ieder geval ook kwalitatief de algehele effecten op het landschap te beschouwen, wanneer het totale plan en een van de (auto)verkeersscenario's wordt uitgevoerd.

Effectbeoordeling

We vragen de gemeente een integrale effectbeoordeling uit te voeren en niet alleen mitigatie en compensatie als maatregelentypen te gebruiken, maar bij significant negatieve effecten ook in te zetten op de maatregelentypen adaptie, ontwikkeling heroverwegen of niet ontwikkelen.

Kennisleemten, monitoring en evaluatie

Omdat er in Stadsblokken-Meinerswijk meerdere nationale belangen (zie algemene punten) spelen, het gebied onderdeel uitmaakt van het riviersysteem de Rijn en van het Nationaal Natuurnetwerk, willen we de gemeente vragen om bij onduidelijkheid het planvormingsproces stil te leggen. Onzorgvuldig genomen of onjuiste inrichtingskeuzes kunnen ertoe leiden dat bepaalde functies en van nationaal geachte belangen en waarden, te niet gedaan worden. Daarom vragen Kloppend Stadshart en Milieudedefensie om in geval van kennisleemten of benodigde aanvullende monitoring pas tot verdere planvorming en uitvoering van het plan over te gaan op het moment dat aanvullende kennisvergaring en monitoring heeft aangetoond dat deze belangen en waarden niet in het geding zijn.

Met vriendelijke groet,